

RAPORT DESPRE ACTIVITATEA MUZEULUI DE ISTORIE ȘI ARTĂ DIN ZĂLAU PE ANUL 1979

Axându-și activitatea în lumina concepției materialismului dialectic și istoric, colectivul muzeului din Zălau a desfășurat o vie și complexă activitate de cercetare, conservare și valorificare a patrimoniului, menită să contribuie într-o măsură sporită la progresul culturii noastre socialiste, la educarea oamenilor muncii.

Cercetarea istorică din acest an s-a axat, în primul rînd, pe descoperirea și valorificarea vestigiilor arheologice care să îmbogățească documentar aspecte mai puțin cunoscute din această zonă a țării, pe depistarea și studierea unor documente care atestă lupta de veacuri a poporului nostru pentru independență și suveranitate.

Prin cercetările arheologice efectuate în continuare la complexul arheologic Porolissum, s-au dezvelit în acest an porta decumana, turnul din colțul de vest, două turnuri de curtină, s-a urmărit prin secțiuni din zece în zece metri, zidul de incintă pe trei din laturile castrului mare de pe „Pomet”. Pe „Terasa sanctuarelor” s-au cercetat două construcții de piatră aflate între templele N1 și N2, locul de cult din apropierea templului N2 și două gropi rituale.

Materialul arheologic descoperit cu această ocazie la Porolissum constă mai ales din ceramică, materiale de construcție, două inscripții aflate în zidul de incintă, numeroase piese din fier, mai ales piese servind la construcții, piese din bronz (fibule, aplici etc.) unelte, resturi osteologice, arme și monete.

Colectivul de cercetare de la Porolissum a fost format din Eugen Chirilă responsabil și Nicolae Gudea de la Institutul de istorie și arheologie din Cluj-Napoca, Vasile Lucăcel, Alexandru Matei și Ștefan Bajusz de la muzeul din Zălau.

În vederea păstrării pentru generațiile viitoare a vestigiilor scoase la lumină aici la Porolissum, s-au efectuat lucrări de conservare și restaurare la trei din porțile castrului de pe „Pomet”.

S-au continuat cercetările la așezarea dacică de epocă romană de la •Panic, privind romanizarea dacilor liberi din afara granițelor provinciei, unde s-au descoperit două locuințe și cîteva alinamente de stîlpi de lemn, probabil sanctuare dacice?. (Alexandru Matei).

În urma unui sondaj de verificare efectuat în anul 1978 s-au descoperit urmele unei așezări prefeudale în zona satului Cuceu. În cursul anului 1979 s-au efectuat săpături arheologice în acest loc, descoperindu-se trei bordee din care au apărut în special material ceramic, unelte, etc. (Alexandru Matei).

În urma unor periegeheze efectuate în cuprinsul județului s-au descoperit o așezare de daci liberi la Mirșid, trei așezări dacice și patru așezări preistorice pe Valea Sălajului (Alexandru Matei).

Sesizați fiind de către localnici, s-a efectuat o săpătură arheologică de salvare în satul Doh, comuna Măieriște, la locul numit „Izvoare“, unde se pregătea terenul pentru plantații de vie. Prin cercetările efectuate aici s-a constatat că așezarea aparține epocii bronzului, cultura Otomani. Cu toate că așezarea a fost distrusă în mare parte de lucrările agricole, de aici a ieșit la iveală un material destul de bogat, în special material ceramic. (Eva Lako).

În vederea realizării pînă în anul 1985 a unui repertoriu arheologic al Sălajului, pînă acum s-au realizat sau sînt în lucru: Repertoriul descoperirilor din epoca pietrei (Eva Lako), Repertoriul descoperirilor dacice (Alexandru Matei), Repertoriul descoperirilor din epoca romană (Alexandru Matei și Eva Lako), Repertoriul descoperirilor din sec. IV—IX (Alexandru Matei).

În vederea organizării secțiilor de istorie medie, modernă și contemporană o preocupare permanentă a fost aceea de a depista documente și obiecte care să reflecte trecutul și prezentul poporului român de pe aceste meleaguri, lupta lui pentru dreptate socială și națională, pentru independență, lupta comună a poporului român și a naționalităților conlocuitoare pentru progresul țării (Cornel Grad și Ștefan Bajusz).

Pentru realizarea unor micromonografii etnografice, început pentru o monografie a Sălajului, în cursul acestui an s-au întocmit 10 astfel de lucrări pentru satele Răstolț, Bogdana, Meseșeni de Sus, Stîrciu, Seredei, Voievodeni, Gîlgău Almașului, Tihău, Buciumi, Agrij (Ioan Goia).

În domeniul artelor plastice s-a lucrat la întocmirea unui repertoriu al lucrărilor de acest gen din colecțiile instituțiilor de stat (Maria Badiu).

S-a lucrat la întocmirea unui repertoriu al argintăriei de cult din județul nostru (Ștefan Bajusz).

A continuat lucrul la Catalogul cărții vechi românești din Sălaj — partea a II-a (Ana Cinda).

S-a întocmit un Repertoriu al icoanelor pe sticlă din secolul XVIII și începutul secolului al XIX-lea din județul Sălaj (Cornel Grad).

În domeniul științelor naturii s-a întocmit Repertoriul arborilor ocrotiți și a celor de origine străină aclimatizați pe teritoriul județului Sălaj (Doina Raus).

În cadrul Oficiului județean pentru patrimoniul cultural național s-a continuat acțiunea de identificare, validare și fișare a bunurilor susceptibile să facă parte din patrimoniul cultural național.

În vederea valorificării patrimoniului muzeal precum și a cercetărilor efectuate de către colectivul de muzeografi, s-au organizat mai multe manifestări fie la sediu, fie în afara lui.

În zilele de 20—21 decembrie s-a desfășurat la Zălau, Sesiunea de comunicări cu tema: „2050 de ani de la constituirea primului stat dac centralizat și independent sub conducerea lui Burebista“, la care au participat ca invitați cu comunicări, alături de muzeograful zălaui, peste 40 de cercetători de la alte instituții de profil din țară, prezentîndu-se peste 50 comunicări la cele

5 secții. Menționăm tot aici participarea unor muzeografi din Zălau cu comunicări la sesiuni organizate în alte orașe ale țării: Alexandru Matei la Oradea, Cluj-Napoca și Sibiu, Cornel Grad la Baia Mare, Ioan Goia la Sibiu.

În cursul anului s-au organizat 11 expoziții temporare: 3 pe teme de istorie, 2 pe teme de etnografie și 6 pe teme de artă plastică din care amintim: Momente din istoria patriei, Republica Socialistă România la a XXXV-a aniversare, Realizări ale poporului român oglindite în arta plastică, Interiorul țărănesc din Sălaj și altele.

Lunar a intrat în tradiție organizarea unor seri muzeale cu expuneri urmate de audiții muzicale, din care amintim doar câteva: Picturile rupestre din Sălaj, Național și universal în artă, 120 de ani de la Unirea Principatelor, etc.

În vederea educării patriotice s-au organizat de către muzeu 14 excursii la monumentele istorice din județ, în special la Porolissum, castrul roman de la Buciumi și Guruslău, locul bătăliei lui Mihai Viteazul, la care au participat peste 1000 de persoane în special tineret din care menționăm elevi, studenți, militari, muncitori.

Brigada muzeală, avînd ca temă generală „Vestigii istorice sălăjene, valori ale patrimoniului cultural național” s-a deplasat în această perioadă în 7 localități din județ unde a organizat un dialog cu publicul ascultător, lămurind problemele puse în discuție.

Colectivul de muzeografi a expus în cursul anului 47 conferințe pe teme de istorie, etnografie sau artă.

Activitatea desfășurată sub îndrumarea permanentă a organelor de partid, a urmărit să integreze muzeul ca instituție angajată în opera de cercetare, conservare și valorificare științifică a mărturiilor care atestă trecutul istoric multimilenar al poporului nostru în acest spațiu al țării.

VASILE LUCĂCEL

RAPORT ON THE ACTIVITY OF THE MUZEUL DE ISTORIE ȘI ARTĂ ÎN 1979

(Summary)

The report comprises data concerning the research work of the museum: archaeological excavations, surveying the sites, ethnographical research and studies of the area, the identification of objectives belonging to the national and cultural patrimony. It also mentions the activity of the museum in the domains of culture and cultural propaganda.